অসমৰ জনগোষ্ঠীৰ গাঁথনি আৰু সংস্কৃতি

আব্দুছ ছাত্তাৰ

সমগ্ৰ অসম ৰাজ্যখনেই বিভিন্ন জাতি, উপজাতি আৰু জনজাতীয় জনগোষ্ঠীৰে যে পৰিপূৰ্ণ এনে নহয় — নানা সমস্যাৰেও পৰিপূৰ্ণ। সেইদৰে অসমৰ সংস্কৃতিও বাবেবৰণীয়া আৰু বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ। ত্ৰয়োদশ শতিকাত হুকং উপত্যকাৰ পৰা অহা আৰু চীন দেশৰ দক্ষিণ-পশ্চিম অঞ্চলৰ পৰা অহা মংগোলীয় বহিৰাগত গোষ্ঠীৰ কাৰণে অসমেই আছিল স্থিতি লোৱা ঠাই। এইসকল অহাৰ আগতে অসম আছিল জন-জাতীয় গোষ্ঠীৰ অৰ্থাৎ অনাৰ্য জাতিৰ বসতি স্থান। ঘাইকৈ কছাৰী, চুটিয়া, কোচ, মেচ, ডিমাচা, দেউৰী, মিচিং, বড়ো, তিৱা, কাৰ্বি আদিৰ বসতি স্থান। গতিকে মূলতে অসমীয়া জন-সংস্কৃতিৰ ধাৰক এইবোৰ জাতি-গোষ্ঠীয়েই আছিল। অতীতত অসম বা কামৰূপ বুলি কওঁতে এটা সময়ত বৰ্তমান অৰুণাচলৰ অন্তৰ্গত অকা, ডফলা, আবৰ, মিছিমি আদি জনগোষ্ঠীও পৰে। এই অতীতৰ অসমৰ পৰা চকলা-চকলে গাৰো, মিজো, খাচী, জয়ন্তীয়া আৰু গাৰোপাহাৰ কটা গ'ল। নিজৰ ভাষা-সংস্কৃতি ৰক্ষা কৰি এতিয়া হ'ল — নগাভূমি, মিজোৰাম, অৰুণাচল আৰু মেঘালয় ৰাজ্য। অতীতৰ এই সমগ্ৰ অসমৰ জনগোষ্ঠীৰ গাঁথনিলৈ যদি লক্ষ্য কৰা যায় তেন্তে দেখা যাব যে এই সকলোবোৰেই আৰ্য নাছিল। অসমলৈ বহিৰাগত হৈ অহা মংগোলীয় গোষ্ঠীয়ে তেওঁলোকৰ নিজা ভাষা, ধৰ্ম আৰু সামাজিক ৰীতি-নীতি, আচাৰ-ব্যৱহাৰ এটা সময়ত থলুৱা লোকৰ প্ৰভাৱত এৰিব লগা হয়। এই অসম দেশত প্ৰাচীন কালৰে পৰা হিন্দুৰ তান্ত্ৰিক ধৰ্ম আৰু বৌদ্ধ ধৰ্ম প্ৰচলিত আছিল। আহোমসকলে অসমত দীৰ্ঘ দিন থকাৰ পাছত হিন্দু ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰি নিজস্ব কৃষ্টি-সংস্কৃতি প্ৰায় পৰিত্যাগ কৰে। থলুৱা জন-জাতীয় সংস্কৃতিত ধৰ্মই বিশেষ স্থান লাভ কৰিছিল। এটা সময়ত ম'হ-বলি, নৰ-বলি পৰ্যন্ত হৈছিল। সমগ্ৰ অসম দেশখনেই যাদু-মন্ত্ৰ আৰু ঐন্দ্ৰজালিক বিদ্যাৰ কাৰণে প্ৰাচীন কালৰে পৰা প্ৰসিদ্ধ আছিল।

অসমৰ পুৰণি সাহিত্যৰ সমল হৈছে — অলিখিত গৰখীয়া নাম, নিচুকণি গীত, নাও খেলোৱা গীত, বাৰমাহী গীত, আইনাম, বিয়ানাম, বনগীত, বিহুগীত, দেহ বিচাৰৰ গীত, মন্ত্ৰ সাহিত্য আৰু ডাকৰ বচন আদি। কিন্তু লিখিত ৰূপলৈ অহাৰ লগে লগে কিছুমান গীত মূলৰপৰা বেলেগ হৈ গ'ল। আধুনিকতাৰ প্ৰভাৱ পৰিল। মুঠতে এটা সময়ত অসমৰ আৰ্য-সংস্কৃতিতকৈ প্ৰাক্-আৰ্য সংস্কৃতিহে বেছি গুৰুত্বপূৰ্ণ আছিল। অতীতৰ বুৰঞ্জী দোহোৰাবৰ কোনো কাৰণ নাই যে কি কি কাৰণত অসমৰ একালৰ বাসিন্দাসকলৰ মাজত ত্ৰয়োদশ শতিকাৰ পৰা কি ধৰণে এই দেশত আহোম-মুছলমান আৰু ভাৰতৰে অন্যান্য ৰাজ্যৰ লোকসকল ইয়ালৈ আহি নিগাজীকৈ বহাৰ সুযোগ পালে। কোনোবাই দেশ জয় কৰিবলৈ আহিল, কোনোবাই আকৌ যুদ্ধবন্দী হিচাপে ৰ'ল। কোনোবা বেপাৰ-বাণিজ্য সূত্ৰে বহি ল'লে, কোনোবা আকৌ পূজা-পাৰ্বণ আৰু তীৰ্থ-সংক্ৰান্তত অসমলৈ আহিল। বহুতে আকৌ ৰজাঘৰীয়া পৃষ্ঠপোষকতাত অসম দেশত নিগাজীকৈ বহিল। সেই কালৰ সৰল-সহজ কছাৰী, চুটিয়া, কোচ, বড়ো আদিয়ে নিৰ্বিবাদে সকলোকে গ্ৰহণ কৰিলে। সকলোৱে নিজ নিজ ধৰ্ম আচৰণ কৰি নিজ নিজ সংস্কৃতি ৰক্ষা কৰিবলৈ ল'লে। একে ভৌগোলিক পৰিবেষ্টনিত থাকি ওচৰা-উচৰিকৈ এটা সম্প্ৰদায় আনটো সম্প্ৰদায়ৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱান্বিত হ'ল। সেই সময়ত বাহিৰৰ পৰা অহা মানুহবোৰ যি ঠাইৰ পৰা মূলতে আহিছিল সেই ঠাইৰ লগত সম্বন্ধ ছেদ কৰি এই দেশৰ ভাষা-সংস্কৃতি ক্ৰমান্বয়ে গ্ৰহণ কৰিবলৈ ধৰিলে। এইয়া হ'ল এটা সংস্কৃতিসম্পন্ন জাতি আন এটা সংস্কৃতিসম্পন্ন জাতিৰ লগত জাহ যোৱাৰ ব্যৱস্থা। বাহিৰৰ পৰা অহা সকলোৱেই এই দেশখনক নিজৰ দেশ বুলি ল'লে — ভাষাক নিজৰ ভাষা বুলি গ্ৰহণ কৰিলে। গতিকে এই সকলো লগলাগি বৃহৎ অসমীয়া জাতি গঢ়ি উঠিল। লগে লগে সংস্কৃতিৰ ৰূপান্তৰ ঘটিল। এটা সম্প্ৰদায়ৰ ভাল লগা কিছুমান ৰীতি-নীতি, আচাৰ-ব্যৱহাৰ আন এটাই গ্ৰহণ কৰিলে। খোৱা বস্তু আৰু ৰন্ধন-প্ৰকৰণবো সাল-সলনি হ'ল। পোছাক-পৰিচ্ছদতো পৰিবৰ্তনে দেখা দিলে। দৈনন্দিন ব্যৱহাৰৰ আচবাব-পত্ৰতো পৰিবৰ্তন সূচালে — নতুন সাজ-সজ্জা, অলংকাৰ আহিল। এইয়া আছিল দিয়া-লোৱা আৰু এৰা-ধৰাৰ ব্যৱস্থা। কোনোৱে কাকো জাপি দিয়া নাছিল।

ভাষাৰ ক্ষেত্ৰতো একেই। থলুৱা অসমীয়া ভাষাতো নানা ভাষাৰ শব্দমালাই ঠাই পালে। ভাষিক সংমিশ্ৰণে অসমীয়া জাতি আৰু সংস্কৃতিক বেছি কট্‌কটীয়া কৰিলে। গতিকে অসমীয়া সংস্কৃতিত ইয়াৰ পূৰ্বৰ থলুৱা গোষ্ঠীৰ উপাদানৰ উপৰি আহোম, মুছলমান আৰু উত্তৰ ভাৰতীয় ব্ৰাহ্মণ-ক্ষত্ৰিয়সকলৰ সংস্কৃতিগত উপাদানৰ সংমিশ্ৰণ ঘটিল। যেতিয়া বাহিৰৰ পৰা অহাসকলে থাইলেও, দিল্লী আৰু কনৌজ আদি ঠাইৰ লগত সম্বন্ধ বিচ্ছিন্ন কৰি অসমীয়াৰূপে নিজকে গণ্য কৰি এই দেশীয় সংস্কৃতি গ্ৰহণ কৰি থাকিবলৈ ল'লে তেতিয়া আৰু সেইসকল অসমত বিদেশী হৈ নাথাকিল। একমাত্ৰ নিজ নিজ ধৰ্ম পালন কৰি সংস্কৃতিগতভাৱে থকাটোতহে স্বকীয়তা পৰিলক্ষিত হ'ল। ভাৰতৰ সংবিধান স্বীকৃত ধৰ্ম নিৰপেক্ষ নীতি অঘোষিতভাৱে কোনোবা কালৰে পৰা অসম ৰাজ্যত বৰ্তি আছিল। ধৰ্ম পালন কৰিবলৈ যোৱাটোতহে নামঘৰ, মছজিদ, মন্দিৰ, বৌদ্ধ-বিহাৰ

আদি অনুষ্ঠান প্ৰৱৰ্তন হোৱা দেখিবলৈ পাওঁ। বাকী সকলো ক্ষেত্ৰত বিৰাট অসমীয়া জাতি — এটা সংমিশ্ৰিত সংস্কৃতিসম্পন্ন জাতি— ইয়াক নুই কৰাৰ কোনো যুক্তি-তৰ্কৰ অৱকাশ নাই।

প্ৰশ্ন হয় — বিভিন্ন ধৰ্মাৱলম্বী আৰু বিভিন্ন ভাষাগোষ্ঠী থকা সত্ত্বেও এই সকলোবোৰ কেনেকৈ অসমীয়া হৈছে? মিচিং, কছাৰী, তিৱা, কাৰ্বি, দেউৰী আদি সম্প্ৰদায়ে নিজ নিজ ভাষা জীয়াই ৰখাৰ উপৰি অসমৰ অসমীয়া ভাষাটো বুজে আৰু কয়। বাহিৰৰ পৰা অহা সকলোৱেই এই অসমীয়া ভাষাৰেই এইসকল মূলৰ ভাষাগোষ্ঠীৰ লগত ভাবৰ আদান-প্ৰদান কৰে। সেয়েহে মেঘালয়, নাগালেণ্ড, অৰুণাচলকে লৈ এই গোটেই অঞ্চলৰ সামূহিক ভাষাটো আছিল অসমীয়া। দেখা যায় সকলোকে বান্ধি থোৱা এনাজৰীডাল আছিল — অসমীয়া ভাষা। ভাষিক সংমিশ্ৰণৰ কাৰণেই অসম ৰাজ্যত আহোমে আহোম ভাষাৰে, ব্ৰাহ্মণ-ক্ষত্ৰিয়ই সংস্কৃতেৰে আৰু মুছলমানে আৰবী-ফাৰ্চীৰে কথা নাপাতে। এই সকলোবোৰৰ মাতৃভাষা হৈছে — অসমীয়া। এইয়া আছিল জাহ যোৱাৰ নীতি। ইংৰাজীত ক'ব পাৰি — Process of Assimilation অৰ্থাৎ সমন্বয়ৰ প্ৰক্ৰিয়া। গতিকে অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতি গ্ৰহণ কৰিয়েই নহয় অসম দেশকে নিজৰ জন্মভূমি বুলি গণ্য কৰি সকলো অসমীয়া হৈ পৰিল। এইয়া আছিল স্বাভাৱিক গতি আৰু নীতি। এইয়া মই গোটেইবোৰ স্বাধীন অসমৰ কথাকে কৈছোঁ।

উনৈশ শতিকাৰ পৰা কুৰি শতিকাৰ আগভাগলৈকে এক নতুন প্ৰব্ৰজন আৰম্ভ হ'ল। বৃটিছ আহিল ইয়াণ্ডাবু সন্ধিৰ পাছত। তেতিয়াই অসমৰ স্বাধীনতা সূৰ্য অস্ত গ'ল। বৃটিছৰ লগে লগে অসম দেশত নতুন নতুন সংস্কৃতিসম্পন্ন লোক আহিল। কিছু আহিল চাকৰি সম্পৰ্কত, কাৰোবাক আকৌ আনি বহুৱালে। এইসকলৰ বহুতে অসমীয়া ভাষাটো গ্ৰহণ যে নকৰিলেই, আনকি অসমীয়া ভাষা বহিষ্কাৰ কৰি বঙলা ভাষাটো বৰপীৰাত বহুৱাই ১৮৩৬ চনৰ পৰা ১৮৭৩ চনলৈকে অসমীয়াৰ ঠাইত বঙলা ভাষা স্কুলীয়া শিক্ষাৰ মাধ্যম কৰিলে। কিন্তু দেশপ্ৰাণ অসমীয়াৰ যত্ন আৰু প্ৰচেষ্টাত অসমীয়া ভাষা আমাৰ স্কুল-আদালতত পুনৰ্ প্ৰচলন হ'ল। এটা অপচেষ্টাৰ সিমানতে অন্ত পৰিল। বিচ্ছিন্নতাকামীৰ প্ৰথম অপচেষ্টা বিফল হ'ল। অসমীয়াৰ বিপৰ্যয় প্ৰতিহত হ'ল।

বৃটিছ আহিল — চাহ উদ্যোগ প্ৰতিষ্ঠা হ'ল। লগে লগে নতুন এদল বৃত্তিয়াল আহি অসম দেশত বসবাস কৰিবলৈ ল'লে। এওঁলোক দেহে খাটি খোৱা মানুহ চাহ বনুৱাসকল। এওঁলোক আহিল ভাৰতৰ বিভিন্ন অঞ্চলৰ পৰা। বিহাৰ, উৰিষ্যা, মধ্যপ্ৰদেশ আৰু উত্তৰ প্ৰদেশৰ পৰা। চাওঁতাল, কুৰ্মি, মোছহৰ, মুণ্ডা, তেলেঙা, হো, ভূমিজ, ওৰাং, তাঁতী, লোহাৰ আদি অসমৰ চাহ উদ্যোগৰ অপৰিহাৰ্য কৰ্মীৰূপে এইসকল অসমত বৰ্তি থাকিল। কালক্ৰমত এইসকলেই নিজৰ কৃষ্টি-সংস্কৃতি কিছু সংৰক্ষণ কৰি হ'লেও অসমীয়া মাত-কথা গ্ৰহণ কৰি থলুৱা লোকৰ আচাৰ-নীতি, সাজ-পাৰ গ্ৰহণ কৰি কালৰ সোঁতত অসমীয়া জাতিৰ অবিচ্ছেদ্য অংগ হৈ অসমৰ আৰ্থিক জীৱনত অৰিহণা যোগালে। কিন্তু

এওঁলোকক শিক্ষা দিয়াৰ কাৰণে কোনো ব্যৱস্থা নোলোৱাত অতি অনগ্ৰসৰ হৈ ৰ'ল। অসমৰ থলুৱা সংস্কৃতিৰ লগত খাপ খোৱাত যথেষ্ট পলম হ'ল। বিশেষ এটা ঔদ্যোগিক আবেষ্টনীৰ মাজত বসবাস কৰিবলৈ লোৱা কাৰণেও থলুৱা সংস্কৃতিৰ পৰা আঁতৰিও পৰিল।

এইদৰেই আহিল অসম চৰকাৰৰ উদ্যোগত কুৰি শতিকাৰ চতুৰ্থ দশকত (ভাৰতে স্বাধীনতা পোৱাৰ আগতে) মৈমনসিংহ আদি পূৰ্ববংগৰ ঠাইৰ লোক। ধৰ্ম অনুযায়ী এওঁলোক মুছলমান মানুহ। এওঁলোক কৃষি কৰ্মত পাৰ্গত লোকৰূপে নগাঁও, কামৰূপ, দৰং, গোৱালপাৰা আদি ঠাইৰ মাটি ভাঙি ৰকবাণিত খেতি কৰি অসমত খেতি কৰা বিবিধ প্ৰণালী আৰু পদ্ধতি প্ৰৱৰ্তন কৰিলে। চৰ অঞ্চল আৰু বাকৰি আবাদ কৰিলে। মৰাপাটৰ খেতিৰ বহুল প্ৰচাৰ আৰু প্ৰসাৰতা লাভ হ'ল এওঁলোকৰ পৰাই। কিন্তু মন কৰিবলগীয়া যে এওঁলোকে নিজৰ মাতৃভাষা জলাঞ্জলি দি অসমীয়া ভাষাকে গ্ৰহণ কৰি অসমীয়া মাধ্যমৰ স্কুল পাতি এই দেশৰ থলুৱা প্ৰজাৰ লগত মিলিবলৈ চেষ্টা চলালে। কালক্ৰমত এওঁলোককে ন-অসমীয়া মুছলমান বুলি কোৱা হ'ল। এই গোটেইবোৰক লৈয়েই অসমীয়া জাতি। অসমীয়া ভাষাৰে এওঁলোকে নিজক প্ৰতিষ্ঠা কৰি থাকিল।

বৃটিছৰ দিনতে অসমলৈ ৰেলগাড়ী আহিল। যাতায়াতৰ সুবিধা হ'ল। বেপাৰ-বাণিজ্যৰ কাৰণে বহুতো পাঞ্জাৱী, শিখ, মাৰোৱাৰী, বিহাৰী, ৰাজস্থানী আদি আহিল। ওচৰ-চুবুৰীয়া দেশ হিচাপে নেপালীসকল আগৰে পৰা অসমলৈ আহি আছিল। ভাৰতৰ বিভিন্ন অঞ্চলৰ পৰা আহি অসমৰ ভৌগোলিক পৰিসীমাৰ মাজত থাকি অসমীয়া হৈ পৰিল ভাৰতৰ অন্যান্য ৰাজ্যৰ পৰা অহা লোকসকল, কিন্তু এইসকলৰ বেছিভাগেই নিজ নিজ এলেকাৰ লগত সম্পূৰ্ণ সম্বন্ধ বজাই ৰাখিলে। গতিকে অসমত অৰ্জা ধনেৰে অসমত চলাৰ উপৰিও আন এখন ঘৰ নিজ ঠাইত অটুট ৰাখিলে। জাহ যোৱাৰ আন এটা প্ৰধান উপায় হৈছে — ভাষা গ্ৰহণ। এওঁলোকে নিজৰ মূল পৰিচয় ৰক্ষা কৰিও বহুতেই অসমীয়া হৈ পৰিল। ৰাজনৈতিক বিচাৰত আৰু সামাজিক বিচাৰত এওঁলোক হৈ পৰিল অসমীয়া। অৱশ্যে বহুতেই আকৌ অসমীয়া ভাষাটো গ্ৰহণ নকৰিলে। অসমীয়া মাধ্যমৰ বাহিৰেও এওঁলোকৰ দ্বাৰাই আন মাধ্যমৰ স্কুল অসমত প্ৰতিষ্ঠা হ'ল।

ভাৰত স্বাধীন হ'ল — ১৯৪৭ চনৰ ১৫ আগষ্টত। দেশ বিভাজন হ'ল — পাকিস্তানলৈ যোৱাসকল গুচি গ'ল। কালক্ৰমত পূব পাকিস্তান গৈ বাংলাদেশ হ'ল। অনুপ্ৰৱেশ ঘটিল অসমলৈ। গতিকে আহি পৰিল বিদেশী নাগৰিকৰ বহিষ্কৰণ। এইয়া ৰাজনৈতিক বিচাৰ — দেশৰ গৰাকীয়ে ভাৰতৰ বাহিৰৰ নাগৰিকক বহিষ্কাৰ কৰক। তাত কোনো অসমীয়াই তথা, ভাৰতীয়ই বাধা দিয়াৰ অধিকাৰ নাই। অসমীয়া প্ৰজাসাধাৰণে নিজৰ ভাষা-সাহিত্য, মাত-কথা, কৃষ্টি-সংস্কৃতি, সাজ-সজ্জা ৰক্ষা কৰক। বেশভূষাত বিদেশী ৰূপ ধাৰণ কৰি থাকিও সেইসকল অসমীয়া — জীৱনে-মৰণে অসমীয়া।

বৃটিছ অহাৰ লগে লগে বেলগাড়ী যেনেকৈ আহিল — কোট-পেন্টো আহিল, কেক-বিস্কুটো আহিল, বিমান আৰু মটৰ পৰিবহনো চালু হ'ল। হোটেল প্ৰতিষ্ঠা হ'ল। বিভিন্ন খাদ্যসামগ্ৰী পৰিবেশন কৰিবলৈ ল'লে।

এটা সময়ত বৃটিছ গ'ল — চাহ উদ্যোগ ৰ'ল, বেলগাড়ী ৰ'ল, প্লেন ৰ'ল। আগৰে পৰা হিন্দু-মুছলমান সমাজত লুক-ঢাককৈ চলা খানা-পিনা সামাজিকভাৱে আৰু হোটেলৰ যোগেদি পৰিবেশনৰ ব্যৱস্থা হ'ল। পাৰাথা, পোলাও, কোৰ্মা-কোপ্তাৰ লগতে কেক-বিস্কুট, ৰুটি প্ৰচলন হ'ল। বংগদেশীয় ৰসগোল্লা, লাল-মোহন, চিঙ্গাৰা আদি নানা মিঠাই প্ৰচলন হ'ল। লুচি-পুৰীও সোমাই পৰিল। মাদ্ৰাজী ড'চা, চাম্বাৰ আৰু ইড্‌লি হোটেলৰ যোগেদি অসমীয়াই চিনি পোৱা হ'ল। জাত-কুলৰ বিচাৰ হেৰাই গ'ল। চুৱাৰ অন্ত পৰিল। একেলগে সকলোৰে খোৱাৰ ব্যৱস্থা হ'ল। ক্ৰমান্বয়ে বিয়া-বাকত হিন্দু-মুছলমান সকলো লোকে যোগ দিয়া হ'ল। মৰা-জীয়াৰ খবৰ কৰা হ'ল। মৰাশ সৎকাৰতো ভাগ লোৱা হ'ল। সকলো উৎসৱতে সকলোৰে যোগ দিয়া হ'ল। এই গোটেইবোৰ হ'ল স্বতঃপ্ৰণোদিতভাৱে হোৱা প্ৰক্ৰিয়া। সংস্কৃতিৰ এইয়া স্বাভাৱিক প্ৰক্ৰিয়া। এইবিলাকক এতিয়া আঁহফলা বিচাৰেৰে ভাগ কৰিব নালাগে। অসমীয়াৰ জনসংখ্যাৰ ক্ষুদ্ৰতালৈ মনত ৰাখি অসমীয়াৰ মাজত জাহ গৈ থকা বিভিন্ন সম্প্ৰদায় আৰু জনগোষ্ঠীক যেন পৃথককৰণ কৰিবলৈ নাযাওঁ। এই গোটেইবোৰক লৈহে অসমীয়া সমাজখন।

জাতীয় সংহতি আৰু সম্প্ৰীতি ৰক্ষাৰ কাৰণে সুসংহত সংস্কৃতিক আমি যেন উৎখাত কৰিবলৈ নলওঁ। অসমৰ বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ জনগোষ্ঠীৰ গাঁথনিতে অসমীয়া সংস্কৃতিৰ বৈশিষ্ট্য ৰক্ষা পৰিছে।

লেখক-পৰিচয় ঃ

আব্দুছ ছাত্তাৰ (১৯২২—১৯৮৭) ঃ ছাত্তাৰদেৰৰ তিতাবৰত জন্ম হৈছিল। চিন্তাগধুৰ লিখনিৰে অসমীয়া সাহিত্য জগতত নিজকে প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল। ছাত্তাৰে লিখা 'কৃষ্ণকান্ত সন্দিকৈ', 'প্ৰসংগ কোষ', 'সংমিশ্ৰণত অসমীয়া সংস্কৃতি', 'দৃষ্টি আৰু সৃষ্টি', 'উদ্ধৃতি সহচৰ' আদি প্ৰতিখন পুথিয়েই উন্নত মানসম্পন্ন। আফগানিস্তানলৈ শিক্ষকতা কৰিবলৈ গৈ সেই ঠাইৰ লগত পুৰণি কালৰ পৰাই ভাৰতৰ যি সম্পৰ্ক, পৰস্পৰৰ মাজত থকা মৰম-স্নেহৰ কথা সুন্দৰকৈ বৰ্ণাই লিখিছিল। তেওঁ অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰধান সম্পাদক আছিল। ১৯৮৭ চনত এইজনা সাহিত্যিকৰ অকাল মৃত্যু ঘটে।

পাঠবোধ ঃ

বিভিন্ন ভাষা-গোষ্ঠী, কলা-সংস্কৃতি, ৰীতি-নীতি আদিৰ সংমিশ্ৰণত গঢ়ি উঠা অসমীয়া জাতিটো সাম্প্ৰতিক কালত ভাঙোনমুখী হৈ পৰিছে। একতাৰ এনাজৰীৰে সকলোকে বান্ধি ভাতৃত্ববোধ জাগ্ৰত কৰাত সহায় কৰাৰ বাবে বৰ্তমান সময়ত এই পাঠটোৰ প্ৰাসংগিকতা আছে। বিশেষকৈ অসমৰ পটভূমিত

প্ৰাচীন কালৰে পৰাই বিভিন্ন ভাষা-ভাষী, ধৰ্মাৱলম্বী লোকে সমিল-মিলেৰে বসবাস কৰি যি সম্প্ৰীতিৰ আৰ্হি দেখুৱাই আহিছে সেয়া সকলো সময়তে প্ৰাসংগিক আৰু প্ৰয়োজনীয় হৈ ৰ'ব।

শব্দাৰ্থ আৰু টোকা

আঁহফলা নীতি ঃ বিভেদকামী মনোভাৱ।

উপভাষা ঃ মূল ভাষাৰ আঞ্চলিক ৰূপ।

জাতি ঃ কুল, বংশ। কোনো এক ভূ-খণ্ডত সাধাৰণতে একে ভাষা, ধৰ্ম-সংস্কৃতিৰে বসবাস কৰা জনসমষ্টিক জাতি বোলা হয়।

জাহ যোৱা ঃ জীণ যোৱা, মিলি যোৱা।

ডাক ঃ কিংবদন্তী পুৰুষ ডাকৰ পিতৃ বৰাহমিহিৰ ব্ৰাহ্মণ আৰু মাতৃ কুমাৰ কুলৰ নাৰী। জন্মস্থান বৰপেটাৰ ওচৰৰ লেহিডঙৰা গাঁও। অসমৰ সামাজিক জীৱনত 'ডাকৰ বচন বেদৰ বাণী সদৃশ' বুলি কোৱা হয়। এই বচনবোৰ ব্যৱহাৰিক জীৱনৰ বহু উপদেশমূলক কথাৰে ভৰা, সৰহভাগেই খেতি-বাতি বিষয়ক। কৃষি প্ৰধান দেশৰ মানুহে যুগ যুগ ধৰি লাভ কৰা অভিজ্ঞতাৰ ই বাহক। পুৰুষানুক্ৰমে বহুকাল মুখে মুখে চলি অহাৰ পিছতহে ই লিখিত ৰূপ পায়।

তান্ত্ৰিক ধৰ্ম ঃ প্ৰাচীন তন্ত্ৰৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত হিন্দু ধৰ্ম।

নিগাজী ঃ স্থায়ী।

প্ৰব্ৰজন ঃ এখন ঠাইৰ পৰা আন এখন ঠাইলৈ আহি বাস কৰা কাৰ্য।

বৌদ্ধ ধৰ্ম ঃ গৌতম বুদ্ধই প্ৰচাৰ কৰা ধৰ্ম। এই ধৰ্মৰ মূলমন্ত্ৰ হ'ল — অহিংসাই পৰম ধৰ্ম।

স্বকীয়তা ঃ নিজস্বতা।

লোকগীত ঃ অনাদি কালৰে পৰা মুখে মুখে চলি অহা মৌখিক গীতসমূহক লোকগীতৰ আখ্যা দিয়া হয়। উদাহৰণ স্বৰূপে — নিচুকনি গীত, নাওখেলোৱা গীত, বাৰমাহী গীত, আই নাম, বিয়া নাম, বিহুগীত, বনগীত ইত্যাদি।

ইয়াণ্ডাবু সন্ধি ঃ ১৮২৬ চনত মানৰজা আৰু বৃটিছৰ মাজত হোৱা সন্ধিচুক্তি। মানে অসম অধিকাৰ কৰি ইয়াত যি অবৰ্ণনীয় অত্যাচাৰ কৰিছিল, তাৰ অৱসান বিচাৰি অসমে বৃটিছৰ ওচৰত সহায় ভিক্ষা কৰিছিল। ফলত বৃটিছসকলে মানক অসমৰ পৰা খেদি পঠিয়াই দেশখন মানৰ হাতৰ পৰা নিজৰ হাতলৈ লৈ যায়। এই চুক্তি অনুসৰি আমাৰ

স্বাধীনতা সূৰ্য মাৰ যায়। এই চুক্তি অনুযায়ী অসমদেশ মান ৰজাৰ পৰা বৃটিছৰ হাতলৈ যায় আৰু অসমৰ স্বাধীনতা সূৰ্য অস্তমিত হয়।

এটা সংস্কৃতি সম্পন্ন জাতি-আন এটা সংস্কৃতি সম্পন্ন জাতিৰ লগত জাহ যোৱাৰ ব্যৱস্থা ঃ কোনো দুটা সংস্কৃতি সম্পন্ন জাতিয়ে পৰস্পৰৰ ভাল লগা ৰীতি-নীতি, আচাৰ-ব্যৱহাৰ, সাজ-পাৰ, ৰন্ধন-প্ৰকৰণ আদিৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত হৈ সেইবোৰ গ্ৰহণ কৰে। এইদৰে গ্ৰহণ কৰোঁতে পৰস্পৰ এনেদৰে সংমিশ্ৰিত হৈ পৰে যে ইয়াৰ আগ-গুৰি বিচাৰি উলিয়াবলৈ টান হৈ পৰে। এটা জাতি আনটোৰ লগত মিলি যায়। ফলত এটা শক্তিশালী সংস্কৃতি গঢ় লৈ উঠে।

সংস্কৃতিৰ ৰূপান্তৰ ঘটা ঃ বাহিৰৰ পৰা অহা সংস্কৃতিসম্পন্ন বিভিন্ন জাতিয়ে অসমীয়া ভাষা-সংস্কৃতিৰ লগত মিলি যোৱাৰ লগে লগে সংস্কৃতিৰ ৰূপান্তৰ আৰম্ভ হ'ল। এই ৰূপান্তৰ কোনেও কাকো বল প্ৰয়োগ কৰি জাপি দিয়া নাছিল। ই এক স্বাভাৱিক প্ৰক্ৰিয়াৰে সম্পন্ন হৈছিল। ফলত ভাষাৰ ক্ষেত্ৰত বিভিন্ন শব্দমালা সোমাই পৰিল আৰু সংস্কৃতিৰ ক্ষেত্ৰতো থলুৱা সংস্কৃতি বাহিৰৰ সংস্কৃতিৰ লগত সংমিশ্ৰিত হৈ এক বলিষ্ঠ সংস্কৃতি সৃষ্টি হোৱাৰ পথত আগবাঢ়িল।

প্ৰশ্নাৱলী

ভাব-বিষয়ক ঃ

১। অতি চমু উত্তৰ লিখা ঃ

(ক) ত্ৰয়োদশ শতিকাত অসমলৈ অহা বহিৰাগত গোষ্ঠী কোনটো?

(খ) প্ৰাচীন কালৰে পৰা অসম দেশ কিহৰ বাবে প্ৰসিদ্ধ আছিল?

(গ) কিহে অসমীয়া জাতিক অধিক কট্‌কটীয়া কৰিলে?

(ঘ) সকলোকে বান্ধি থোৱা এনাজৰীডাল কি আছিল?

(ঙ) অসমৰ মঙ্গোলীয় গোষ্ঠীৰ লোক কোনবিলাক?

২। চমু উত্তৰ লিখা ঃ

(ক) অসমীয়া জনগোষ্ঠীৰ ধাৰক বুলিলে কোনসকলক বুজায়?

(খ) কিমান চনৰ পৰা কিমান চনলৈ অসমৰ বিদ্যালয়ত বঙলা ভাষা চলিছিল?

(গ) চাহ-উদ্যোগৰ কৰ্মীসকল কোন? তেওঁলোক ক'ৰ ক'ৰ পৰা অসমলৈ আহিছিল?

(ঘ) পাঠটিত থকা খাদ্য-বস্তুৰ এখন তালিকা প্ৰস্তুত কৰা।

৩। অসমৰ পুৰণি সাহিত্যৰ সমলবোৰ কি কি?

৪। 'অসমৰ বৈচিত্ৰপূৰ্ণ জনগোষ্ঠীৰ গাঁথনিতে অসমীয়া সংস্কৃতিৰ বৈশিষ্ট্য ৰক্ষা পৰিছে।' — কথাষাৰৰ গুৰুত্ব ব্যাখ্যা কৰি অসমৰ জনগোষ্ঠীৰ বৈচিত্ৰ্যৰ কথা বৰ্ণনা কৰা।

৫। 'বিশেষ এটা ঔদ্যোগিক আবেষ্টনীৰ মাজত বসবাস কৰিবলৈ লোৱা কাৰণেও থলুৱা সংস্কৃতিৰ পৰা আঁতৰিও পৰিল।' — ইয়াত কি ঔদ্যোগিক আবেষ্টনীৰ কথা উল্লেখ কৰিছে আৰু কোনে, কিহৰ বাবে আঁতৰি পৰাৰ কথা কৈছে — পাঠৰ আলমত বিচাৰ কৰা।

৬। 'এটা সংমিশ্ৰিত - সংস্কৃতিসম্পন্ন জাতি, ইয়াক নুই কৰাৰ কোনো যুক্তি-তৰ্কৰ অবকাশ নাই।' — ইয়াত লিখকে কাক আৰু কি সংস্কৃতিসম্পন্ন জাতি বুলি কৈছে। 'নুই কৰাৰ কোনো যুক্তি তৰ্কৰ অৱকাশ নাই' বোলা কথাষাৰৰ সত্যাসত্য বিচাৰ কৰা।

৭। 'লগে লগে সংস্কৃতিৰ ৰূপান্তৰ ঘটিল।' — কিহৰ লগে লগে সংস্কৃতিৰ ৰূপান্তৰ ঘটিছিল? এই ৰূপান্তৰ কিদৰে ঘটিছিল বুজাই লিখা।

৮। তাৎপৰ্য ব্যাখ্যা কৰা ঃ

(ক) দেখা যায় সকলোকে বান্ধি থোৱা এনাজৰীডাল আছিল অসমীয়া ভাষা।

(খ) এই গোটেইবোৰ হ'ল স্বতঃপ্ৰণোদিতভাৱে হোৱা প্ৰক্ৰিয়া।

(গ) এইয়া আছিল দিয়া-লোৱা আৰু এৰা-ধৰাৰ ব্যৱস্থা।

ভাষা বিষয়ক ঃ

১। সন্ধি ভাঙা ঃ

সংস্কৃতি, জলাঞ্জলি, স্বাধীন।

২। 'প্ৰ' উপসৰ্গ লগ লগাই তিনিটা শব্দ গঠন কৰা।

৩। বাক্য ৰচনা কৰা ঃ

ভাষা-সংস্কৃতি, পূজা-পাৰ্বণ, বেপাৰ-বাণিজ্য, সহজ-সৰল, দিয়া-লোৱা, এৰা-ধৰা।

—— × ——